

El còmic com a obsessió

Entrevista amb Mique Beltran

Albert NAVARRO

Mique Beltran naix a Jaraguas (la Plana d'Utiel), quasi damunt de la cabina de projecció de cinema que tenia el seu pare, fet que ha marcat la seua vida. La seua infància seria normal, encara que amb una certa obsessió per fer gargots en els quaderns d'escola i una addicció sense remei als còmics de Bruguera.

Passa l'adolescència a cavall entre Utiel, Requena i Múrcia, sense acabar de comprendre per què ha d'estudiar Física i Matemàtica. Arriba a València en el '76, on estudia publicitat en l'Escola d'Arts i Oficis; en aquesta etapa coneix uns altres dibuixants, com ara Nel Gimeno, Sento, Micharmut, El Capi... Realitza els primers contactes professionals. Fa un fanzine amb la seua germana, publica il·lustracions a *Integral* i *Star*, i fa alguns guions per a un personatge de Nel Gimeno que eixia a *Bésame mucho*. Després se'n va anar

a la mili i es va sorprendre a ell mateix una nit de 23 F, damunt d'un tanc, davant la Direcció General de Seguretat, preguntant-se en quin costat es situava aquella llanda. En aquell moment, fa el primer guió de *Cleopatra*, *Pasaporte para Hong-Kong*, que més tard va publicar a *Cairo*; així, s'incorpora a la plantilla d'aquesta publicació fins que desapareix del mercat.

D'ell s'han dit moltes coses, i totes referides a una carrera professional encara molt curta: que embogeix per Kim Novak, que li agraden els *spaghetti*, que s'estima el cine, que té un domini perfecte del temps i l'acció en les seues historietes, i més històries que ens farien allargar-nos massa. És ara ell qui ens conta coses



Tires de Cleopatra

del seu personatge, del seu treball i les seues inquietuds.

P.-¿Com vas prendre contacte ací a València amb el món de la història?

R.-Vaig venir a València en el '76 a estudiar publicitat en l'Escola d'Arts i Oficis, bastant desastrosa aleshores; hi aprenies més aviat poc, algunes nocions de color i un poc d'anatomia, coses que després et serveixen per a desenvolupar-te, però res més.

Després feia treballs en casa, però en aquella època el món editorial era bastant precari. Les editorials funcionaven a base de fer romanç porno, de vaquers o de guerra, i no em feia gràcia anar de «dibuixant d'encàrrec». Llavors vaig conèixer Sento, Micharmut, El Capi, Nel Gimeno..., amb aquest darrer vaig fer uns quants guions, historietes de gènere negre, molt existencials, del típic *loser*... i un bon dia me'n vaig anar a fer el soldat, i, com sol passar, allí t'ho replantejes tot. Vaig decidir de fer els meus guions.

Va ser quan van aparèixer *Cairo* i *El Vibora*, que eren revistes amb una llibertat absoluta, on podies crear allò que tu volies sense problemes. Vaig fer la meua primera història de *Cleopatra*, que em va publicar *Cairo*...

P.-¿Per què Cleopatra?



R.-Supose que és per l'admiració que sent per les xiques (riu), m'emprenyava molt que en els tebeos la xica sempre fos la nòvia eterna de l'heroi, que sempre fa d'imbècil i no sap de què va res. Considerava que una xica podia ser un personatge, sobretot influït pel cine i, en concret, per les pel·lícules de Billy Wilder, on hi ha un pes molt específic de la dona.

Això em servia, alhora, per a donar-li un sentit insòlit, ja que els esquemem dels personatges masculins ja estan molt esgotats, mentre que el tema de la dona ha estat molt poc tocat en la historieta. No es tractava que la dona tingués els atributs de l'home, com a *Pravda* i *Jodelle* o *Modesti Blaise*; es tractava, al meu parer, d'agafar-ne una certa essència amb els seus encants, la seua capacitat per a fer les coses...

La idea bàsica era fer un personatge de dona, amb les seues qualitats i les seues contradiccions... ¡Evidentment Cleopatra es queda embarassada! La idealització és molt subliminal. Cleopatra no és idiota, però pot tenir contradiccions; és ingènua perquè tots ho podem ser; té, en fi, les seues limitacions, fet que em serveix per a jugar amb el guió i traure més profit del personatge.

A més, en aquesta historieta no hi ha només Cleopatra, hi ha el xiquet que ha tingut, el seu marit, que és un militar de l'imperi austro-hongarés, té una mena de nòvio que s'ha enamorat d'ella, i que a ella li fa gràcia.

El punt que més m'interessa són les relacions. Cleopatra no és un personatge aïllat ni que es determine per ell mateix, sinó que hi ha una sèrie de circumstàncies i d'ambients que fan que ella siga de tal manera. És una espècie de clan, com en les pel·lícules de Berlanga o les de Robert Altman, que són, així, molt corals, on hi ha molta gent i passen moltes coses...

Duc ja tres àlbums, i si hi ha cap cosa que m'emprenya és l'encasellament amb un personatge. Ara la deixaré descansar un poc, hi ha d'altres idees que vull desenrotllar...

P.-¿Tens alguna cosa clara?

R.-Sí. Pense fer alguna cosa amb Arrebato, per a una col·lecció que es dirà «Filmoteca Arrebato». Es tracta d'un àlbum on tu agafes el teu autor o el teu gènere preferit, jo he triat Hitchcock, en parles en una introducció i després fas una historieta de trenta pàgines. No és, necessà-

riament, un homenatge o una paròdia, es tracta de veure com un art com el cinema pot influir en la historieta, o viceversa; en el meu cas, es tractaria d'aconseguir de cara al lector un cert regust hitchcockià.

Després, tinc la intenció de fer uns guions per a Max; són historietes tristes, molt fatalistes... sobre dones (Mique riu de nou). Es diran *Siete mujeres fatales*. Són historietes de vuit pàgines a l'entorn de la capacitat de destrucció emocional que pot tenir una dona. Hi ha historietes des de la caiguda del tsar a Rússia, la història d'una actriu del cine porno, un domador de puces que s'enamora d'unes germanes sia-

meses..., són històries com molt tristes, on l'home duu la pitjor part. Això em suposava modificar estèticament el meu dibuix; em vaig plantejar qui ho podia fer i vaig pensar que Max era l'únic. D'altra banda, enguany faré el cartell «A la lluna de València».

P.-¿I de cara al mercat europeu?

R.-Dels tres àlbums de Cleopatra, Artefact pensa publicar-ne dos, i, l'altre, el traurà la revista *Pilote* o *Charly*. M'interessa, sobretot, arribar a un estat en què puga treballar amb llibertat. Això s'aconsegueix amb molta paciència i enfocant bé el producte. Encara que cobres menys... però sabent on vols anar.



Mique Beltran: Historieta i cinema

El cine apareix sempre en el teu treball, és difícil no adonar-se'n. Parla un poc de la teua tècnica de treball.

Això és una cosa inconscient. El meu pare tenia un cine a Jaraguas, i, a mi, m'hi duïen «en bolquers». He arribat a projectar pel·lícules amb el meu pare, tallava positius... i això marca. És una cosa que et determina, a l'hora de crear una narrativa visual. A part que m'agraden els tebeos. Va arribar un moment en què em vaig plantejar com passar-ho, això, a la historieta, les coses que a mi m'agradaven del cine, Billy Wilder, Buster Keaton, Lubistch...

Això va funcionar a base de llegir molt, veure molt de cine, estudiar el tema i reflexionar-hi. T'adones que la relació que hi ha entre espai i temps, entre vinyeta i vinyeta, quan pots congelar un moviment, quan els pots soltar, com pots empalmar un globus per a donar temps a l'acció, per fer-la veloç o pausada. Això, jo, ho veig ara, però va ser una conclusió a la qual vaig arribar inconscientment, a base de llegir tebeos i veure cine... i intentar traspasar una cosa a l'altra.

P.-¿Quina és la teua opinió sobre el còmic que es fa ací, si el comparem amb el d'uns altres països com ara França o Bèlgica?

R.-Ací es fan coses que no es fan a França. Les editorials franceses són multinacionals del tebeo, en les quals l'autor sempre es troba coartat, perquè cada revista s'enfoca per a un determinat tipus de públic, amb uns tiratges astronòmics. L'autor, per tant, ha d'adaptar-se, encara que siga inconscientment, al mercat a què es dirigeix. A l'Estat espanyol el plantejament davant de les coses, no

mercat és molt inferior i hi ha prou llibertat a l'hora que cadascú faça allò que vulga; això ha impressionat bastant en el mercat francès i en l'europeu.

P.-Potser s'han dit massa coses, i massa prompte, sobre l'escola valenciana del còmic. ¿I tu què en penses?

R.-Sobre l'escola valenciana voldria matisar que sí que hi ha algunes connotacions semblants, però que ho veig més com una qüestió de

botigues de llenceria del carrer de Carabasses ¡conta, conta! (Se'n sorprèn i riu).

R.-Supose que això està posant-se de moda una altra volta, però passa que les xiques duen pantys en lloc de lligacames. Ara ja ho he deixat, però abans preguntava a totes les xiques si duïen panty o lligacama. Això del fetxisme és una cosa que ve de la infància, és una manera de veure l'eroticisme.



«La idea bàsica era fer un personatge dona, amb les seues qualitats i les seues contradiccions»

pel que fa als resultats, sinó a l'hora d'abordar les coses. Jo he après de Sento i de Micharmut, i no em molesta dir-ho. He après a prendre'm les coses en el meu treball amb molta paciència, reflexionant sobre què fas, sense presses, cuidant els personatges... Per això, la semblança pot ser a nivell de plantejament, perquè les solucions són distintes...

P.-Diuen que castigues un poc la vena fetitxista en els aparadors de les

P.-¿I Cleopatra?

R.-Ja veus, en la primera història ix en combinació i en aquesta darrera hi ha una referència, també, al lligacama. Si t'adones, a Cleopatra hi ha molt d'erotisme... La relació entre Xoni i ella... Tot són històries d'amor, des de la mòmia que s'enamora d'ella, fins al Drac Roig, que li proposa de tornar-li els negatius de les fotos en què apareix nua si passa una nit amb ell.

A mi, no m'interessa fer històries del sexe pel sexe, m'interessa més suggerir. Tu veus, per exemple, la Kim Novak a *Bésame tonto*, amb un diamant en el melic... és Molly la bomba... ¡No ho veus! ¡És fantàstica!, i la Marilyn Monroe en *La temptació viu dalt*, sense canviar-se de roba en tota la pel·lícula... Em pense que cal donar peu a la imaginació.